

010000, Нұр-Сұлтан қ., Бейбітшілік к-сі, 11 үй
тел.: 55-66-31, 55-66-35, факс: 55-72-94

010000, г. Нур-Султан, ул. Бейбитшилик, 11
тел.: 55-66-31, 55-66-35 факс: 55-72-94

№
25.06.2021 № 8 ге

**Тұрақты комиссияның
2021 жылғы 25 маусымдағы
қаулысы**

**Қоғамдық көлік
жұмысына, оның ішінде
халықтың қауқары аз
топтары үшін
қолжетімділік бойынша
жұмысқа қатысты**

Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының құрылыс, экология, көлік, сауда және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясы қоғамдық көліктің жұмысы, оның ішінде халықтың қауқары аз топтары үшін қолжетімділік туралы ақпаратты тындап және талқылап, төмендегіні атап өтеді.

Бүгінгі күні Нұр-Сұлтан қаласының қоғамдық көліктері (қалалық және қала маңындағы бағыттар) жылжымалы құрамның жалпы саны 1 149 бірлік автобусы бар 6 автобус паркіне қызмет көрсетеді.

Жалпы саны 835 қозғалыс кестесі бар 59 қалалық маршрут, 75 қозғалыс кестесі бар 23 қала маңына қатынайтын маршрут, 3 кестесі бар 1 маусымдық (саяжай) маршрут бар.

2021 жылы маршруттық автобустардың қауіпсіз жүруі үшін жол инфрақұрылымын сәйкестендіруге қарай үш жаңа маршрут іске қосылады:

1. «Үркер» т/а – «Шарын» базары (алдын-ала іске қосу мерзімі – 15.07.2021 ж.);
2. «Өндіріс» т/а – Сол жақ жағалау (алдын-ала жасалған күн іске қосу мерзімі – 01.07.2021 ж.);
3. № 61 орта мектеп - Ұлы Дала даңғылы («Бағдат» т/к) (алдын-ала іске қосу мерзімі – 01.08.2021 ж.).

Автобустардың орташа күнделікті шығарылымы: қалалық маршруттар бойынша – 87%, қала маңындағы маршруттар бойынша-95% құрайды. Жоспарлы көрсеткіштердің орындалмауының негізгі себебі жүргізуші құрамының жетіспеушілігі, ішінара автобус тапшылығы болып табылады.

Физикалық мүмкіндігі шектеулі жолаушылардың жүріп-тұруына ыңғайлылықты қамтамасыз ету мақсатында қайырмалы құрылғысы (трап) бар автобустардың 988 бірлігі сатып алынды. «Автомобиль көлігі туралы» Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 4 шілдедегі Заңының 27-бабының 3-тармағына сәйкес, мемлекеттік органдар жолаушыларды тасымалдау маршруттарына қызмет көрсету құқығына конкурстар өткізген кезде, арбадағы мүгедектердің жүріп-тұруына бейімделген көлік құралдары бар конкурсқа қатысушылардың басымдығы болады.

Қаланың көше-жол желісінде ақаулардың болуына тұрақты негізде тексеру және мониторинг жүргізіледі. Тұрғындардың хаттары, ІКомек109 қызметі және әлеуметтік желілер арқылы келіп түсетін өтініштері, сондай-ақ көше-жол желісінің жай-күйіне мониторинг жүргізу нәтижелері және аудандық әкімдіктердің өтінімдері негізінде кесте қалыптастырылады және халықтың жүріп-тұруы шектеулі топтарының жүріп-тұруы үшін қолайлылықты жайластыру бойынша тиісті жұмыстар жүргізіледі.

Сонымен қатар, Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының құрылыс, экология, көлік, сауда және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясы (бұдан әрі – тұрақты комиссия) Нұр-Сұлтан қаласында қоғамдық көлік жұмысында бірқатар кемшіліктер бар екенін атап өтті.

Мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін қоғамдық көліктің қолжетімділігін зерделеу, сондай-ақ қалалық қоғамдық көліктің жұмысын зерделеу мақсатында, мәслихаттың тұрақты комиссияларымен мүмкіндігі шектеулі адамдардың қатысуымен автобустар қозғалысының әртүрлі бағыттары бойынша көшпелі іс-шаралар өткізілді.

Аралау нәтижелері бойынша келесі проблемалар анықталды:

- кестеде көзделген автобустардың қозғалыс аралығын сақтамау (34, 61 автобустар);

- автобус салонына мүгедектер жолы (пандустар) және (немесе) шақыру батырмасы (автобустар) ақаулы немесе жоқ 2, 32, 34, 50, 37, 10, 51);

- жүргізуші мүгедектің арбасындағы жолаушыны отырғызу/түсіру кезінде көмек көрсетпейді, шақыру батырмасына жауап бермейді, мүгедектер арбасындағы жолаушының алдындағы есіктерді жабады, жиектің артына тоқтайды (автобустар 50, 13, 37, 71, 60);

- тротуарлардағы, көлікке отырғызуға кедергі келтіретін аялдама жанындағы жолдардағы шұңқырлар (автобустың соңғы аялдამасы 24, автобустың соңғы аялдамасы 37 «Арман» СҮ», «Астана-Арена» стадионы) аялдамасы, автобустар жүретін аудандардағы 9, 11, 18, 43, 60);

- автобустарда мүгедектерге арналған орындарда қауіпсіздік белдігінің, тұтқаның болмауы (автобустар 37, 71, 12, 43, 60, 51);

- маршруттардың ақпараттық схемаларының болмауы, автобуста аялдама хабарлағышы жұмыс істемейді, жолаушыларды қоғамдық көліктің келу уақыты туралы хабардар ететін электрондық ақпараттық табло жоқ

(автобустардың қозғалыс маршруттары аудандарында 9, 11, 18, 43, 60, «Автоматика» аялдамасы, автобус 24);

- элеуметтік қашықтық және санитарлық нормалар сақталмайды, салонды жинау жүргізілмеген (автобустар 24, 18, 61);

- жылы аялдаманың болмауы («Автоматика» аялдамасы), жылы аялдамаларда USB коннекторлары жұмыс істемейді («Жастар Театры» аялдамасы);

- «Достық БМСК» модульдік аялдамалары кілтке жабылды (азаматтардың айтуынша, ешқашан ашылған жоқ);

- 43 автобусында есіктер сынған (автоматты түрде жабылмайды және ашылмайды), «Шұғыл тоқтату» батырмасы жұмыс істемейді;

- 60 автобуста жылдамдық режимі сақталмайды.

Қозғалысы шектеулі жолаушыларға арналған пандустармен автобустардың жалпы санының 76% жабдықталған, барлық пандустар механикалық.

2021 жылдың 5 айында «Қалалық мониторинг және жедел әрекет ету орталығы» МКК (ІКотек 109) келіп түскен азаматтардың 7 603 өтініші қаралды, оның ішінде 4 939-ы № 1 автобус паркіне, № 3 автобус паркіне - 880 өтініш, № 4 автобус паркіне - 567 өтініш, № 4 автобус паркіне - 567 өтініш, № 5 автобус паркіне-102 өтініш, № 6 автобус паркіне-482 өтініш, № 6 автобус паркіне - 482 өтініш, № 7 автобус паркіне - 633 өтініш.

Ең көп шағымдар кесте аралығын сақтамау - 3109, экипаждың дұрыс емес мінез – құлқы - 1641, жолаушыларды отырғызу - түсіру - 904, аялдама пунктін өтуі - 904, автобустың санитарлық және техникалық жай - күйі - 294, жылыту жүйесі ақаулы жылжымалы құрамның желіде болуы-391, маршруттың бекітілген қозғалыс схемасын өзгерту-97, жол жүрісі қағидаларын бұзу-103, қоғамдық көліктің жұмысы жөніндегі ұсыныстар-160.

Отырыс барысында келесі проблемалық мәселелер талқыланды:

- 5 және 16 автобустарында мүгедектер арбасы сыймайтын тар жол;

- автобустардың қарбалас сағаттағы шамадан тыс жүктелуі, бұл жолаушылар үшін қолайсыздықтар мен санитариялық нормаларды сақтамауға әкеп соғады;

- №21 автобустың сыртында Қалдаяқов көшесіне қосымша автобустың болмауы;

- Заречный бағытына қарай № 19 маршруттың күшін жою;

- рейс алдында жүргізушілерге нұсқама жүргізу;

- автобус жүргізушісінің еңбек шартында отырғызу және түсіру кезінде мүгедектігі бар адамдарға көмек көрсету бойынша міндеттердің болуы;

- жүргізушілердің техникалық тұруы үшін жағдайлардың болмауы.

Сонымен қатар, депутаттар автобустар үшін бокстарды төмен бағамен және бұрын жоспарланғаннан аз мерзімде салу мүмкіндігін қарастыруды ұсынды.

Сондай-ақ, жексенбіде қоғамдық көліктің жұмыс істеуіне тыйым салынуына байланысты, басқа күндері жолаушылар тығыздығының артуы байқалды, жолаушылар жол жүру билеттерін сатып алмайды, жалпы қоғамдық көлік саласының кірісі төмендейді. Көлік құралдарының саны 300-400-ден 600 мың бірлікке дейін артты, бұл жаяу жүргіншілердің, велосипедтердің және қоғамдық көліктің жеке көлік алдындағы басымдығы тұжырымдамасына қайшы келеді. Жексенбі күндері отбасылық жол жүру шығындары артып келеді.

Пандемияға байланысты 400-ден астам қоғамдық көлік жүргізушілері такси қызметтері, жеке көліктер және басқалар сияқты көлік нарығының басқа да сұранысқа ие сегменттеріне кетті. Мәселен, бүгінгі таңда барлығы 1 492 жүргізуші бар, 2 175 адам қажет болса, тапшылық 683 адамды құрайды.

«D» және «DE» санаттары бар жүргізушілер құрамының кадр тапшылығының туындауының негізгі себептерінің бірі «Жол жүрісі туралы» 2014 жылғы 17 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының 74-бабында, «Автомобиль көлігі туралы» 2003 жылғы 4 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 7-бабында, «Жол жүрісі ережелерін, Көлік құралдарын пайдалануға рұқсат беру жөніндегі негізгі ережелерді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 13 қарашадағы № 1196 қаулысының 22-бөлімінде белгіленген көлік құралдарының алдыңғы санаттары мен кіші санаттары бойынша жүргізушілердің өтіліне қойылатын талаптар көлігі, арнайы жарық және дыбыс сигналдарымен жабдықталуға және арнайы түсті-графикалық схемалар бойынша боялуға жататын жедел және арнайы қызметтердің тізбесі» болып табылады.

«D» санатындағы көлік құралдарын басқаруды меңгергісі келетін адамдардың «D1» кіші санатына жататын көлік құралдарын басқарудың тиісті өтілін кемінде үш жыл алу мүмкіндігі жоқ, бұл «D1» кіші санатына жататын көлік құралдарын пайдалануда төмен сұранысқа және еңбек нарығында ұсыныстардың болмауына байланысты. Бұл ретте, көлік құралдарын басқару өтілі бойынша жоғарыда көрсетілген талап етілетін шарттар халықты жұмыспен қамтуды дамытудың қолданыстағы мемлекеттік бағдарламалары бойынша ізденушілерді қайта бағдарлауға және оқытуға мүмкіндік бермейді.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде Нұр-Сұлтан қаласы Мәслихатының құрылыс, экология, көлік, сауда және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясы **ҚАУЛЫ ЕТТІ:**

1. Нұр-Сұлтан қаласындағы қоғамдық көліктің жұмысы, оның ішінде халықтың қауқары аз топтары үшін қолжетімділік туралы ақпарат назарға алынсын.

2. Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігіне уәкілетті органдармен бірлесіп ұсынылсын:

Депутаттармен аралау барысында осы қаулыда белгіленген анықталған қоғамдық көлік жұмысындағы проблемаларды жою жөнінде шаралар қабылдасын;

отырыс барысында көтерілген барлық проблемалық мәселелер (қаулыда көрсетілген) және оларды шешу жолдары бойынша ақпарат ұсынсын:

рейске шықпас бұрын жүргізушілерге күнделікті нұсқаулық үлгісін жасасын;

автобус жүргізушісінің еңбек шартының көшірмесін ұсынсын;

ерекше қажеттіліктері бар адамдарға қызмет көрсетуге автобус жүргізушілерін оқыту бойынша жұмысты күшейтсін;

автобустарды автоматты пандустармен жабдықтау мүмкіндігін талдаусын;

автобус салонындағы мүгедек адамдарға арналған орындарды қауіпсіздік белдіктерімен жабдықтау, осы орындарды тұтқалармен жарақтандыруды көздесін;

автобустарға арналған бокстарды бұрын жоспарланғаннан төмен бағамен және аз мерзімде салу мүмкіндігін қарастырсын;

автобус салондарында ауаны желдету/баптау жүйелерінің жұмысын, оларды уақтылы тазалауды, дезинфекциялауды және сүзгілерді ауыстыруды қамтамасыз етсін;

соңғы аялдамаларда/тұрақтарда салондарды ағымдағы жинау мен дезинфекциялауды жүргізуге бақылауды күшейту;

Covid-19 жұқтыру және таралу қаупін азайту үшін жүргізушілерді, бақылаушыларды, диспетчерлерді барынша қамти отырып, авто тасымалдаушыларды вакцинациялауды белсенді жүргізуге тарту;

қала Covid-19 бойынша «қызыл аймақта» болған кезде жексенбі күндері қоғамдық көлік жұмысына тыйым салуды алып тастау мүмкіндігін қарастыру;

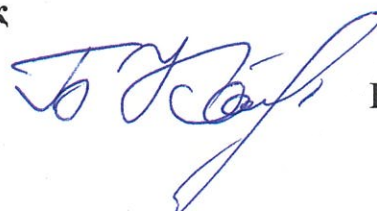
«D» санатындағы көлік құралдарын басқару құқығын алудың адал шарттарын анықтау бөлігінде нормативтік актілерге түзетулер енгізу қажеттілігін талдау.

елордада қоғамдық көлік жұмысын жетілдіру жөнінде ұсыныстар жіберілсін.

3. Осы қаулының орындалуы бойынша ақпаратты қалалық мәслихатқа бір ай мерзімде ұсыну қамтамасыз етілсін.

4. Осы қаулының орындалуын бақылау Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының Құрылыс, экология, көлік, сауда және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері жөніндегі тұрақты комиссиясына жүктелсін.

**Нұр-Сұлтан қаласы мәслихатының
Құрылыс, экология, көлік, сауда және
тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық
мәселелері бойынша тұрақты
комиссиясының төрағасы**

Б. Котырев